

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 22 stycznia 2026 r.*

Odwołanie – Artykuły 259, 260 i 279 TFUE – Wykonanie przez państwo członkowskie postanowienia wiceprezeski Trybunału o zastosowaniu środków tymczasowych – Zasądzenie okresowej kary pieniężnej do czasu wykonania postanowienia – Niepodjęcie środków niezbędnych do zastosowania się do postanowienia i niezapłacenie okresowej kary pieniężnej – Wykreślenie sprawy w postępowaniu co do istoty – Odzyskanie w drodze potrącenia wierzytelności wynikających z niezapłacenia okresowej kary pieniężnej – Skarga o stwierdzenie nieważności

W sprawie C-554/24 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 14 sierpnia 2024 r.,

Rzeczpospolita Polska, którą reprezentował B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,

strona wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, którą reprezentowali J. Estrada de Solà, K. Herrmann i O. Verheecke, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: F. Biltgen (sprawozdawca), prezes izby, I. Ziemele, A. Kumin, S. Gervasoni i M. Bošnjak, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzeczniczki generalnej na posiedzeniu w dniu 10 lipca 2025 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: polski.

Wyrok

- 1 W odwołaniu Rzeczpospolita Polska wnosi, po pierwsze, o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 29 maja 2024 r., Polska/Komisja (T-200/22 i T-314/22, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2024:329), w którym Sąd oddalił złożone przez to państwo skargi na decyzje Komisji Europejskiej z dni 7 i 8 lutego 2022 r., 16 i 31 marca 2022 r. oraz z dnia 16 maja 2022 r. (zwane dalej łącznie „spornymi decyzjami”), w których Komisja odzyskała w drodze potrącenia kwoty należne od Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu okresowej kary pieniężnej zasądzonej przez wiceprezeskę Trybunału w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r., Republika Czeska/Polska (C-121/21 R, zwanym dalej „postanowieniem z dnia 20 września 2021 r.”, EU:C:2021:752), a po drugie, o stwierdzenie nieważności spornych decyzji.

Ramy prawne

Traktat FUE

- 2 Artykuł 259 TFUE stanowi:

„Każde państwo członkowskie może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeśli uzna, że inne państwo członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Traktatów.

Zanim państwo członkowskie wniesie przeciwko innemu państwu członkowskiemu skargę opartą na zarzucanym naruszeniu zobowiązania, które na nim ciąży na podstawie Traktatów, powinno wnieść sprawę do Komisji.

Komisja wydaje uzasadnioną opinię, po umożliwieniu zainteresowanym państwom przedstawienia, zgodnie z zasadą kontradyktoryjności, uwag pisemnych i ustnych.

Jeśli Komisja nie wyda opinii w terminie trzech miesięcy od wniesienia sprawy, brak opinii nie stanowi przeszkody we wniesieniu sprawy do Trybunału”.

- 3 Artykuł 260 TFUE przewiduje:

„1. Jeśli Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdza, że państwo członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Traktatów, państwo to jest zobowiązane podjąć środki, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału.

2. Jeżeli Komisja uzna, że dane państwo członkowskie nie podjęło środków zapewniających wykonanie wyroku Trybunału, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, po umożliwieniu temu Państwu przedstawienia uwag. Wskazuje ona wysokość ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane państwo członkowskie, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.

Jeżeli Trybunał stwierdza, że dane państwo członkowskie nie zastosowało się do jego wyroku, może na nie nałożyć ryczałt lub okresową karę pieniężną.

Procedura ta nie narusza artykułu 259.

[...]”.

4 Artykuł 279 TFUE stanowi:

„W sprawach, które rozpatruje, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może zarządzić niezbędne środki tymczasowe”.

Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

5 Artykuł 36 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowi:

„Wyroki zawierają uzasadnienie [...]”.

6 Artykuł 39 akapit czwarty statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przewiduje:

„Postanowienie prezesa lub sędziego, który go zastępuje, jest tymczasowe i w żadnym wypadku nie przesądza orzeczenia Trybunału co do istoty sprawy”.

Regulamin postępowania przed Trybunałem

7 Artykuł 147 regulaminu postępowania przed Trybunałem, zatytułowany „Ugoda”, stanowi w § 1:

„Jeżeli przed wydaniem orzeczenia strony zawrą ugodę i poinformują Trybunał o zrzeczeniu się wszelkich roszczeń, prezes postanawia o wykreśleniu sprawy z rejestru i rozstrzyga o kosztach zgodnie z przepisami art. 141, uwzględniając ewentualne propozycje stron w tym zakresie”.

8 Artykuł 160 tego regulaminu, zatytułowany „Wniosek o zawieszenie wykonania aktu lub o zastosowanie innych środków tymczasowych”, przewiduje:

„§ 1. Wniosek o zawieszenie wykonania aktu wydanego przez instytucję na podstawie art. 278 TFUE lub art. 157 TEWEA jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawca zaskarżył ten akt przed Trybunałem.

§ 2. Wniosek dotyczący innego środka tymczasowego, o którym mowa w art. 279 TFUE, jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawcą jest strona w postępowaniu toczącym się przed Trybunałem i gdy wniosek odnosi się do tego postępowania.

§ 3. We wnioskach, o których mowa w §§ 1 i 2, należy określić przedmiot sporu, okoliczności niecierpiące zwłoki, a także uprawdopodobnić z faktycznego i prawnego punktu widzenia konieczność zastosowania środka.

[...]”.

9 Artykuł 162 rzeczonego regulaminu stanowi:

„§ 1. W przedmiocie wniosku orzeka się postanowieniem z uzasadnieniem, które nie podlega zaskarżeniu. Postanowienie to doręcza się natychmiast stronom.

§ 2. Wykonanie postanowienia może zostać uzależnione od złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia, którego wysokość i rodzaj określa się stosownie do okoliczności.

§ 3. Postanowienie może wyznaczać dzień, z którym środek tymczasowy wygasa. W przeciwnym razie środek tymczasowy wygasa z dniem ogłoszenia wyroku kończącego postępowanie w sprawie.

§ 4. Postanowienie ma jedynie charakter tymczasowy i nie przesądza rozstrzygnięcia Trybunału co do istoty sprawy”.

10 Artykuł 163 regulaminu postępowania przewiduje:

„Na wniosek strony postanowienie może zostać w każdej chwili zmienione lub uchylone ze względu na zmianę okoliczności”.

Okoliczności powstania sporu

- 11 W dniu 26 lutego 2021 r. Republika Czeska wniosła, na podstawie art. 259 TFUE, skargę o stwierdzenie, że Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy prawa Unii poprzez rozszerzenie zakresu i przedłużenie wydobywania węgla brunatnego w kopalni odkrywkowej Turów (Polska), znajdującej się w pobliżu granic z Republiką Czeską i Republiką Federalną Niemiec (sprawa C-121/21).
- 12 Równocześnie Republika Czeska złożyła, na podstawie art. 279 TFUE, wniosek o zastosowanie środka tymczasowego, w którym wniosła o nakazanie Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznego zaprzestania wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów – do czasu orzeczenia przez Trybunał co do istoty.
- 13 Postanowieniem z dnia 21 maja 2021 r., Republika Czeska/Polska (C-121/21 R, zwanym dalej „postanowieniem z dnia 21 maja 2021 r.”, EU:C:2021:420), wiceprezesa Trybunału uwzględniła ów wniosek i nakazała Rzeczypospolitej Polskiej, natychmiast i do chwili ogłoszenia wyroku kończącego postępowanie w sprawie C-121/21, zaprzestania działalności wydobywczej we wspomnianej kopalni.
- 14 W dniu 7 czerwca 2021 r. Republika Czeska, uznawszy, iż Rzeczpospolita Polska nie zastosowała się do postanowienia z dnia 21 maja 2021 r., złożyła, na podstawie art. 279 TFUE, nowy wniosek o zastosowanie środków tymczasowych, w którym zażądała zasądzenia od tego państwa członkowskiego na rzecz budżetu Unii okresowej kary pieniężnej w kwocie 5 mln EUR dziennie do czasu zastosowania się przez nie do wspomnianego postanowienia.
- 15 W dniu 29 czerwca 2021 r. Rzeczpospolita Polska złożyła, na podstawie art. 163 regulaminu postępowania, wniosek o uchylenie postanowienia z dnia 21 maja 2021 r.
- 16 Postanowieniem z dnia 20 września 2021 r. wiceprezesa Trybunału, po pierwsze, oddaliła wniosek Rzeczypospolitej Polskiej o uchylenie postanowienia z dnia 21 maja 2021 r., a po drugie, zasądziła od tego państwa członkowskiego na rzecz Komisji okresową karę pieniężną w wysokości 500 000 EUR dziennie, poczynwszy od dnia doręczenia postanowienia z dnia 20 września 2021 r. do dnia, w którym wspomniane państwo członkowskie zastosuje się do treści postanowienia z dnia 21 maja 2021 r.

- 17 W dniu 19 października 2021 r. Komisja zwróciła się do władz polskich o dostarczenie dowodów potwierdzających zaprzestanie wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów. Z uwagi na to, że Rzeczpospolita Polska nie przedstawiła takich dowodów, od dnia 5 listopada 2021 r. do dnia 8 marca 2022 r. Komisja wysyłała temu państwu członkowskiemu wezwania do zapłaty kwot należnych z tytułu okresowej kary pieniężnej co trzydzieści dni kalendarzowych.
- 18 W dniu 3 lutego 2022 r. Republika Czeska i Rzeczpospolita Polska zawarły ugodę kończącą spór, który zapoczątkował sprawę C-121/21 (zwaną dalej „ugodą”).
- 19 W dniu 4 lutego 2022 r. oba te państwa członkowskie poinformowały Trybunał, że w następstwie zawarcia tej ugody zrzekają się wszelkich roszczeń w sprawie C-121/21, a władze polskie zwróciły się do Komisji o zakończenie postępowania w sprawie egzekucji okresowych kar pieniężnych zasądzonych w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r.
- 20 Postanowieniem z dnia 4 lutego 2022 r., Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów) (C-121/21, zwanym dalej „postanowieniem z dnia 4 lutego 2022 r.”, EU:C:2022:82), sprawa C-121/21 została wykreślona z rejestru Trybunału.
- 21 W tym samym dniu Rzeczpospolita Polska złożyła, na podstawie art. 163 regulaminu postępowania, wniosek o uchylenie postanowienia z dnia 20 września 2021 r.
- 22 W dniu 11 lutego 2022 r. władze polskie ponownie zwróciły się do Komisji o zakończenie postępowania w sprawie egzekucji okresowych kar pieniężnych zasądzonych przez Trybunał w tym postanowieniu.
- 23 W dniu 22 lutego 2022 r. Komisja odpowiedziała na pisma Rzeczypospolitej Polskiej z dni 4 i 11 lutego 2022 r. i wskazała, że ponieważ postanowienie z dnia 20 września 2021 r. nie zostało „uchylone”, będzie kontynuować procedurę egzekwowania kwot należnych na dzień 3 lutego 2022 r.
- 24 Postanowieniem z dnia 19 maja 2022 r., Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów) (C-121/21 R-RAP, zwanym dalej „postanowieniem z dnia 19 maja 2022 r.”, EU:C:2022:408), wiceprezes Trybunału odrzucił wniosek Rzeczypospolitej Polskiej o uchylenie postanowienia z dnia 20 września 2021 r. Punkt 26 tego postanowienia brzmi następująco: „[w] związku z tym w niniejszym przypadku, poczynwszy od dnia 4 lutego 2022 r., czyli od daty przyjęcia postanowienia Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów) (C-121/21, [...] EU:C:2022:82), w którym prezes Trybunału orzekł o wykreśleniu sprawy C-121/21 z rejestru Trybunału, Rzeczpospolita Polska nie jest już zobowiązana do natychmiastowego zaprzestania wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów. Podobnie zasądzenie od tego państwa członkowskiego na rzecz Komisji okresowej kary pieniężnej w wysokości 500 000 EUR dziennie do czasu zaprzestania tej działalności należy uznać za bezskuteczne poczynwszy od tej daty”.
- 25 Komisja wezwała Rzeczpospolitą Polską do zapłaty kwot należnych na dzień 3 lutego 2022 r. wraz z odsetkami za zwłokę i wskazała, że w wypadku braku płatności dokona odzyskania rzeczonych kwot w drodze potrącenia zgodnie z art. 101 ust. 1 i art. 102 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. 2018,

L 193, s. 1; zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”), a następnie zdecydowała o dokonaniu potrącenia kwot należnych z tytułu okresowej kary pieniężnej nałożonej przez Trybunał w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r. Decyzjami z dni 7 i 8 lutego 2022 r. oraz z dni 16 i 31 marca 2022 r. Komisja dokonała potrącenia kwot należnych za okres między dniem 20 września 2021 r. a dniem 17 stycznia 2022 r., a decyzją z dnia 16 maja 2022 r. – kwot należnych za okres od dnia 18 stycznia 2022 r. do dnia 3 lutego 2022 r. łącznie. Odzyskana w ten sposób w drodze potrącenia kwota roszczenia głównego wyniosła około 68 500 000 EUR.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 26 Pismami zarejestrowanymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio w dniach 19 kwietnia i 25 maja 2022 r., Rzeczpospolita Polska wniosła, na podstawie art. 263 TFUE, dwie skargi o stwierdzenie nieważności, po pierwsze, decyzji z dni 7 i 8 lutego 2022 r. oraz z dni 16 i 31 marca 2022 r., a po drugie, decyzji z dnia 16 maja 2022 r.
- 27 Na poparcie swoich skarg o stwierdzenie nieważności Rzeczpospolita Polska podniosła dwa identyczne zarzuty, z których pierwszy dotyczył naruszenia art. 101 ust. 1 i art. 102 rozporządzenia finansowego w związku z art. 98 tego rozporządzenia, zaś drugi – naruszenia art. 296 TFUE oraz art. 41 ust. 2 lit. c) i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- 28 W zaskarżonym wyroku Sąd oddalił te dwa zarzuty jako bezzasadne, a wobec tego – oddalił obie skargi w całości.
- 29 Co się tyczy, bardziej szczegółowo, konsekwencji wykreślenia sprawy C-121/21 dla okresowej kary pieniężnej zasądzonej od Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd zasadniczo wskazał w pkt 40 zaskarżonego wyroku, najpierw, że w postanowieniu z dnia 4 lutego 2022 r. brak jest jakiegokolwiek wzmianki o środkach tymczasowych zarządzonych postanowieniem z dnia 21 maja 2021 r. czy też o owej karze nałożonej na podstawie art. 279 TFUE, dalej, że wniosek Rzeczypospolitej Polskiej o uchylenie postanowienia z dnia 20 września 2021 r. został oddalony postanowieniem z dnia 19 maja 2022 r., a wreszcie, że z pkt 26 tego ostatniego postanowienia wynika wyraźnie, iż nakazanie Rzeczypospolitej Polskiej zapłaty na rzecz Komisji okresowej kary pieniężnej w wysokości 500 000 EUR dziennie aż do dnia zaprzestania wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów należy uznać za bezskuteczne począwszy od dnia 4 lutego 2022 r., a zatem owa kara przestała wywoływać skutki począwszy od tego dnia.
- 30 W pkt 41 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że rzeczona okresowa kara pieniężna faktycznie była naliczana w okresie trwającym od dnia doręczenia postanowienia z dnia 20 września 2021 r. do dnia wykreślenia sprawy C-121/21 z rejestru Trybunału, a w pkt 42 tego wyroku orzekł zasadniczo, że chociaż wykreślenie wspomnianej sprawy miało niewątpliwie wpływ na naliczanie okresowej kary pieniężnej, to nie skutkowało jednak wygaśnięciem ciężącego na Rzeczypospolitej Polskiej obowiązku zapłaty kwoty należnej tytułem tejże okresowej kary pieniężnej, a jakikolwiek odmienny wniosek skutkowałby podważeniem celu okresowej kary pieniężnej, a mianowicie zapewnienia skutecznego stosowania prawa Unii, nierozzerwalnie związane z zapisaną w art. 2 TUE zasadą państwa prawa.
- 31 Sąd stwierdził, że wniosku tego nie można podważyć za pomocą przedstawionych przez Rzeczpospolitą Polską argumentów.

- 32 W pierwszej kolejności Sąd przypomniał, w pkt 44 zaskarżonego wyroku, że postanowienie z dnia 20 września 2021 r. nie może być przedmiotem odwołania, a zatem nie może ono zostać uchylone ze skutkiem wstecznym.
- 33 W drugiej kolejności Sąd – w odpowiedzi na argument Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym z większości krajowych systemów prawnych wynika, że orzeczone środki zabezpieczające przestają z mocą wsteczną wywoływać skutki, w sytuacji gdy postępowanie główne stanie się bezprzedmiotowe – stwierdził, iż odesłanie do krajowych przepisów proceduralnych jest pozbawione znaczenia, gdyż w niniejszej sprawie zgodność z prawem spornych decyzji należy badać wyłącznie w świetle przepisów prawa Unii. W tym względzie Sąd wyjaśnił, w pkt 45 omawianego wyroku, iż to państwo członkowskie przyznało, że przepisy proceduralne państw członkowskich nie są dla sądów Unii wiążące, a w pkt 46 rzeczonego wyroku – iż nawet przy założeniu, że w niektórych krajowych systemach prawnych środki zabezpieczające orzeczone w oczekiwaniu na wydanie ostatecznego orzeczenia przestają z mocą wsteczną wywoływać skutki, w sytuacji gdy postępowanie główne stanie się bezprzedmiotowe, stwierdzenie takie nie jest wystarczające do wykazania, że te przepisy proceduralne stanowią część wspólnych dla państw członkowskich tradycji konstytucyjnych i mogą w związku z tym stanowić część porządku prawnego Unii jako źródło prawa.
- 34 W trzeciej kolejności, w pkt 47 zaskarżonego wyroku, Sąd odrzucił argumentację, zgodnie z którą dalsze egzekwowanie okresowej kary pieniężnej pomimo wykreślenia sprawy C-121/21 wykracza poza jedyny realizowany przez ten środek cel, polegający na zapewnieniu skuteczności wyroku co do istoty. W tym względzie Sąd stwierdził, że w niniejszej sprawie nałożona na podstawie art. 279 TFUE okresowa kara pieniężna ma na celu nie tylko zagwarantowanie skuteczności wyroku co do istoty, lecz również zapewnienie przestrzegania środków tymczasowych przewidzianych w postanowieniu z dnia 21 maja 2021 r. oraz zniechęcenie Rzeczypospolitej Polskiej do opóźniania dostosowania jej zachowania do tego postanowienia. W pkt 48 zaskarżonego wyroku Sąd dodał zasadniczo, że przedstawionej przez Rzeczpospolitą Polską argumentacji nie można uwzględnić, gdyż pozbawiałaby ona istoty mechanizm nakładanej na podstawie art. 279 TFUE okresowej kary pieniężnej, ponieważ prowadziłaby do zaakceptowania sytuacji, w której strona zobowiązana umyślnie uchybia obowiązkowi zastosowania się do zarządzonych środków tymczasowych aż do końca zawisłości sporu w postępowaniu co do istoty, co naruszałoby skuteczność prawa Unii.
- 35 Ponieważ Sąd nie uwzględnił również dwóch pozostałych argumentów przedstawionych przez Rzeczpospolitą Polską w odniesieniu do konsekwencji wykreślenia sprawy C-121/21, orzekł on, w pkt 51 zaskarżonego wyroku, że Komisja nie dopuściła się jakiegokolwiek naruszenia art. 101 i 102 rozporządzenia finansowego w związku z art. 98 tego rozporządzenia.

Żądania stron w postępowaniu odwoławczym

- 36 W odwołaniu Rzeczpospolita Polska wnosi do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości;
 - stwierdzenie nieważności spornych decyzji;
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania w obu instancjach.

37 Komisja wnosi do Trybunału o:

- oddalenie odwołania jako oczywiście bezzasadnego;
- obciążenie Rzeczypospolitej Polskiej kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

38 Na poparcie odwołania Rzeczpospolita Polska podnosi dwa zarzuty, z których pierwszy dotyczy naruszenia art. 279 TFUE, a drugi – naruszenia art. 36 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 279 TFUE

39 Podniesiony przez Rzeczpospolitą Polską zarzut pierwszy składa się z czterech części. Z uwagi na to, że przedstawione na poparcie części od pierwszej do trzeciej argumenty się pokrywają, części te należy rozpatrzeć łącznie.

W przedmiocie części od pierwszej do trzeciej zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

40 W części pierwszej zarzutu pierwszego Rzeczpospolita Polska zarzuca Sądowi przyjęcie błędnej wykładni zasady tymczasowego i akcesoryjnego, względem postępowania co do istoty, charakteru postępowania w przedmiocie środków tymczasowych oraz nadanie prymatu zasadzie skuteczności prawa Unii przed zasadą ochrony interesów strony wnoszącej o zasądzenie środków tymczasowych. Podejście przyjęte w pkt 42 i 47 zaskarżonego wyroku sprowadza się bowiem zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej do przypisania środkom tymczasowym w postaci nakazu zapłaty dziennych okresowych kar pieniężnych autonomicznego charakteru, gdyż środki te miałyby służyć interesom odrębnym od tych, w odniesieniu do których zarządzane są „zwykłe” środki tymczasowe. Tymczasem art. 279 TFUE nie daje podstaw do zarządzania środkami tymczasowymi, które miałyby tego rodzaju autonomiczny charakter. Jedynym celem środka tymczasowego w postaci nałożenia okresowej kary pieniężnej może być, z uwagi na charakter tego środka, cel wynikający z art. 279 TFUE, a mianowicie zagwarantowanie skuteczności przyszłego wyroku co do istoty. Także środek tymczasowy w postaci nałożenia takiej okresowej kary pieniężnej jest podporządkowany celowi polegającemu na ochronie interesów strony wnoszącej o zasądzenie owego środka tymczasowego.

41 Prawdą jest, że w pkt 47 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, iż cel okresowej kary pieniężnej polegający na zapewnieniu przestrzegania środków tymczasowych jest równorzędny wobec celu, jakim jest zagwarantowanie skuteczności wyroku co do istoty. Jednak skutek rozstrzygnięcia dokonanego przez Sąd jest odmienny, ponieważ Sąd przyznał prymat pierwszemu z tych dwóch celów. Zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli postanowienie, w którym zarządzono „główne” środki tymczasowe, staje się bezprzedmiotowe ze względu na wykreślenie sprawy, z którą związane jest postępowanie w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych, „akcesoryjny” środek tymczasowy – w niniejszym przypadku nałożenie okresowej kary pieniężnej – również staje się bezprzedmiotowy. Zatem odpadnięcie przyczyny, z której środki tymczasowe zostały zarządzane, powoduje, że ich dalsze egzekwowanie nie ma już uzasadnienia.

- 42 Zasada skuteczności prawa Unii, która w świetle zaskarżonego wyroku dotyczy postanowienia z dnia 20 września 2021 r., tj. elementu wtórnego wobec postanowienia z dnia 21 maja 2021 r. zarządzającego główne środki tymczasowe w postaci natychmiastowego zaprzestania wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów, nie może przeważać nad generalną zasadą, na której opierają się środki zarządzane na podstawie art. 279 TFUE, a mianowicie zasadą ich tymczasowości i akcesoryjności względem rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. W pkt 42 zaskarżonego wyroku Sąd naruszył, zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej, nadrzędną funkcję środków tymczasowych, opartą na zasadzie tymczasowego i akcesoryjnego, względem postępowania co do istoty, charakteru postępowania w przedmiocie środków tymczasowych.
- 43 W części drugiej zarzutu pierwszego Rzeczpospolita Polska zarzuca Sądowi, iż ten naruszył zasadę tymczasowego i akcesoryjnego charakteru środków zarządzonych na podstawie art. 279 TFUE, gdy przyjął wykładnię, która uniemożliwia przywrócenie stronie postępowania jej praw majątkowych po zakończeniu postępowania co do istoty.
- 44 Rzeczpospolita Polska utrzymuje w tym względzie, po pierwsze, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, iż szkoda o charakterze finansowym jedynie w wyjątkowych okolicznościach może być postrzegana jako nieodwracalna lub jako z trudnością dająca się naprawić – ze względu na to, że co do zasady może ona zostać następnie wyrównana w drodze odszkodowania pieniężnego. Kwestia istnienia możliwości przywrócenia stronie jej praw majątkowych po zakończeniu postępowania co do istoty jest elementem oceny dokonywanej przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych, ponadto możliwe jest, zgodnie z art. 162 § 2 regulaminu postępowania, uzależnienie wykonania postanowienia w przedmiocie środków tymczasowych od złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia. Możliwość ta służy zapewnieniu możliwości przywrócenia stronie pozwanej jej praw majątkowych, w przypadku gdy postępowanie co do istoty zakończy się korzystnym dla niej rozstrzygnięciem. Tymczasem podejście przyjęte przez Sąd w zaskarżonym wyroku sprowadza się do tego, że zasądzonej okresowej karze pieniężnej nadaje się charakter nieodwracalny.
- 45 Rzeczpospolita Polska podnosi, po drugie, że zawarte w pkt 42 zaskarżonego wyroku stwierdzenie, iż wykreślenie sprawy w postępowaniu co do istoty nie skutkuje wygaśnięciem ex tunc środków tymczasowych w postaci obowiązku zapłaty okresowej kary pieniężnej, nie znajduje jakiegokolwiek podstawy w art. 279 TFUE. Dalsze egzekwowanie owego obowiązku neutralizuje skutki, jakie powinny wynikać z zakończenia postępowania przez wykreślenie sprawy w postępowaniu co do istoty z rejestru Trybunału. Tymczasem wykładnia przyjęta przez Sąd w zaskarżonym wyroku prowadzi do braku możliwości odwrócenia skutków wywołanych przez środki tymczasowe i utrwała skutki negatywne dla strony zobowiązanej, w oderwaniu od losów sprawy w postępowaniu co do istoty. Konsekwencją takiej wykładni jest zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej to, że należności z tytułu obowiązku zapłaty okresowej kary pieniężnej będącej przedmiotem niniejszej sprawy nie mogą być przedmiotem żadnych środków restytucyjnych, w tym w szczególności skargi o odszkodowanie.
- 46 W części trzeciej zarzutu pierwszego, skierowanego przeciwko pkt 47 i 48 zaskarżonego wyroku, Rzeczpospolita Polska twierdzi, że Sąd przyjął wykładnię art. 279 TFUE, która czyni ze środka tymczasowego w postaci obowiązku zapłaty okresowej kary pieniężnej autonomiczny środek o charakterze sankcji. Tymczasem art. 279 TFUE nie daje sędziemu orzekającemu w przedmiocie środków tymczasowych uprawnienia do zarządzania sankcji. Ponieważ egzekwowanie obowiązku wynikającego z postanowienia o zastosowaniu środka tymczasowego, po tym, jak stało się ono

bezzasadne, nie może już w sposób oczywisty realizować celu prewencyjnego – jego egzekwowanie realizuje ewidentnie cel represyjny, polegający na ukaraniu strony zobowiązanej za uchylanie się od tego obowiązku.

- 47 Zresztą wskazany w pkt 32 i 42 zaskarżonego wyroku cel polegający na zapewnieniu skutecznego stosowania prawa Unii, które to stosowanie jest nierozdzielnie związane z zapisaną w art. 2 TUE zasadą państwa prawa, nie może uzasadniać przyjętej przez Sąd wykładni art. 279 TFUE, ponieważ cel ten może być skutecznie realizowany w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczynanego na podstawie art. 258 TFUE i egzekwowany za pomocą sankcji przewidzianych w art. 260 ust. 2 TFUE.
- 48 Komisja uważa, że te trzy części zarzutu pierwszego są bezzasadne i należy je oddalić.

– Ocena Trybunału

- 49 Należy przypomnieć, iż egzekwowanie przestrzegania przez państwo członkowskie środków tymczasowych zarządzonych przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych i ustanowienie możliwości nałożenia okresowej kary pieniężnej w wypadku ich nieprzestrzegania mają na celu zapewnienie skutecznego stosowania prawa Unii, które to stosowanie jest nierozdzielnie związane z zapisaną w art. 2 TUE wartością, na której opiera się Unia, jaką jest państwo prawne (postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 102).
- 50 Chociaż zakres postępowania w przedmiocie środka tymczasowego na podstawie art. 279 TFUE jest ograniczony jego charakterem akcesoryjnym względem postępowania co do istoty i tymczasowym charakterem środków, które mogą zostać zarządzone w jego wyniku, to jednak charakteryzuje się ono określonym zakresem prerogatyw przyznanych sędziemu orzekającemu w przedmiocie środków tymczasowych w celu umożliwienia mu zapewnienia pełnej skuteczności ostatecznego orzeczenia (postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 103).
- 51 Wobec tego, jeżeli sędzia orzekający w przedmiocie środków tymczasowych uzna, że okoliczności sprawy wymagają podjęcia dodatkowych środków dla zapewnienia skuteczności wnioskowanych środków tymczasowych, jest on w szczególności uprawniony, na podstawie art. 279 TFUE, do tego, by przewidzieć nałożenie okresowej kary pieniężnej na państwo członkowskie, na wypadek gdyby nie przestrzegało ono zarządzonych środków tymczasowych (postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 104).
- 52 Ze względu na to, że perspektywa nałożenia okresowej kary pieniężnej w podobnym przypadku przyczynia się do zniechęcenia danego państwa członkowskiego do nieprzestrzegania zarządzonych środków tymczasowych, wzmacnia ona skuteczność tych środków i tym samym gwarantuje pełną skuteczność ostatecznego orzeczenia, a także mieści się w ten sposób w pełni w ramach celu art. 279 TFUE (postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 105).
- 53 Z orzecznictwa wspomnianego w pkt 49–52 niniejszego wyroku wynika, że nałożenie przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych okresowej kary pieniężnej w wypadku nieprzestrzegania przez państwo członkowskie zarządzanego wobec niego głównego środka tymczasowego należy uznać za akcesoryjny środek tymczasowy, służący zapewnieniu

pełnej skuteczności, po pierwsze, postanowienia o zastosowaniu tego głównego środka tymczasowego, a po drugie, ostatecznego orzeczenia, które ma zostać wydane, a zatem – skutecznego stosowania prawa Unii.

- 54 Co się tyczy argumentu Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym w postępowaniach w przedmiocie środków tymczasowych powinno się nadawać tę samą wagę zasadzie skuteczności prawa Unii i zasadzie ochrony interesów strony wnoszącej o zasądzenie środków tymczasowych, należy wskazać, że prawdą jest, iż zgodnie z art. 160 § 3 regulaminu postępowania, to skarżący powinien złożyć wniosek o zastosowanie środków tymczasowych, które uzna on za niezbędne, oraz wykazać, że spełnione są przesłanki wymagane dla ich zarządzenia. Jednakże pozostaje faktem, że w sprawie leżącej u podstaw niniejszego sporu okresowa kara pieniężna nie jest przekazywana stronie, która wniosła o jej nałożenie, i nie ma ona na celu zrekompensowania szkody poniesionej przez nią z powodu niezastosowania się przez stronę przeciwną do głównych środków tymczasowych zarządzonych przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych na podstawie art. 279 TFUE. Ta okresowa kara pieniężna jest przekazywana do budżetu Unii, co dowodzi, iż ma ona na celu zapewnienie skutecznego stosowania prawa Unii w interesie ogólnym.
- 55 Ponadto po otrzymaniu takiego wniosku sędzia orzekający w przedmiocie środków tymczasowych powinien upewnić się, że środki, które zamierza zastosować, są wystarczająco skuteczne dla osiągnięcia ich celu, i zarządzić, w ramach szerokiego zakresu uznania, jakim dysponuje na podstawie art. 279 TFUE, w stosownym wypadku z urzędu, wszelkie środki akcesoryjne mające na celu zapewnienie skuteczności zarządzanych przez niego środków tymczasowych (zob. podobnie postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 98, 99). Wobec tego, po postanowieniu przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych o zastosowaniu środka tymczasowego – czy to głównego, czy akcesoryjnego – strona wnosząca o zasądzenie owego środka tymczasowego nie może już zmienić złożonego wniosku w odniesieniu do przeszłości, lecz jedynie – w odniesieniu do przyszłości.
- 56 Wykładnię, zgodnie z którą strony postępowania mogą podjąć działania w sprawie środka tymczasowego, o który wniesiono i który zasądzono na podstawie art. 279 TFUE, jedynie w odniesieniu do przyszłości, nie zaś w odniesieniu do przeszłości, potwierdza zarówno art. 163, jak i art. 162 regulaminu postępowania.
- 57 W istocie, co się tyczy art. 163 regulaminu postępowania, należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału wniosek złożony na podstawie tego przepisu ma na celu nie uzyskanie ze strony sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych uchylenia ze skutkiem wstecznym postanowienia, w którym zarządzono dany środek tymczasowy, lecz jedynie zmianę tego postanowienia lub jego uchylenie *ex nunc*, z wykorzystaniem przysługującej temu sędziemu możliwości przeformułowania, jedynie ze skutkiem na przyszłość, takiego postanowienia, w tym, w stosownym wypadku, dokonania ponownej oceny, z uwzględnieniem okoliczności zachodzących w momencie wydawania przez niego orzeczenia, czy zachodzi konieczność, z faktycznego i prawnego punktu widzenia, zastosowania danego środka tymczasowego (postanowienie z dnia 19 maja 2022 r., pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo). Tymczasem, jeżeli sędzia orzekający w przedmiocie środków tymczasowych może przeformułować takie postanowienie jedynie ze skutkiem na przyszłość, to jest oczywiste, że działania podejmowane przez strony postępowania, w tym zawarcie ugody, także nie mogą skutkować zmianą, orzeczeniem o nieważności bądź uchyleniem z mocą wsteczną postanowienia o zastosowaniu takich środków tymczasowych lub jego skutków.

- 58 Co się tyczy art. 162 regulaminu postępowania, należy stwierdzić, że ponieważ przepis ten przewiduje, iż postanowienia, w których orzeczono o zastosowaniu środków tymczasowych, nie „podlegają zaskarżeniu”, to również i on nie pozostawia miejsca na możliwość zmiany, orzeczenia o nieważności bądź uchylenia z mocą wsteczną środków tymczasowych zarządzonych przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych.
- 59 Powyższą wykładnię potwierdza ponadto orzecznictwo Trybunału, z którego wynika, że niezależnie od okoliczności, iż kara pieniężna nałożona tytułem akcesoryjnego środka tymczasowego jedynie w celu zapewnienia przestrzegania głównych środków tymczasowych ma charakter nieodwracalny, nałożenie takiej kary pieniężnej nie ma wpływu na orzeczenie co do istoty, a zatem jest objęte zakresem stosowania art. 279 TFUE (zob. podobnie postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 106–108).
- 60 Tymczasem, chociaż można uznać, że nałożenie takiej kary pieniężnej przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych nie ma wpływu na orzeczenie co do istoty, to wynika to z faktu, że ów akcesoryjny środek tymczasowy, a mianowicie przedmiotowa okresowa kara pieniężna, jest stosowany w celu, po pierwsze, zapewnienia przestrzegania przedmiotowych środków tymczasowych, a po drugie, ochrony pełnej skuteczności ostatecznego orzeczenia, które ma zostać wydane, i zapewnienia w ten sposób skutecznego stosowania prawa Unii, które to stosowanie jest nierozdzielnie związane z zapisaną w art. 2 TUE wartością, na której opiera się Unia, jaką jest państwo prawne.
- 61 Wykładni zawartej w pkt 54 niniejszego wyroku nie podważa ponadto argument, że środki tymczasowe mają charakter jedynie akcesoryjny względem postępowania co do istoty. Jak bowiem wynika z pkt 51 i 52 niniejszego wyroku, uznawszy, że zakres postępowania w przedmiocie środków tymczasowych na podstawie art. 279 TFUE jest ograniczony jego charakterem akcesoryjnym względem postępowania co do istoty i tymczasowym charakterem środków, które mogą zostać zarządzone w wyniku postępowania w przedmiocie środków tymczasowych, Trybunał stwierdził jednak, iż sędzia orzekający w przedmiocie środków tymczasowych jest uprawniony, na podstawie art. 279 TFUE, do nałożenia okresowej kary pieniężnej na państwo członkowskie, na wypadek gdyby państwo to nie zastosowało się do zarządzonych środków tymczasowych. Tymczasem okoliczność, że środki tymczasowe mają charakter akcesoryjny względem postępowania co do istoty, nie stoi na przeszkodzie temu, by środki te wywoływały, pomimo ich stosowania przez określony czas, skutki nieodwracalne w odniesieniu do tego okresu, ponieważ zgodnie z art. 162 regulaminu postępowania i bez uszczerbku dla art. 163 owego regulaminu wywołują one te skutki do dnia wyznaczonego w postanowieniu, w którym je zarządzono, lub do momentu wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.
- 62 Co się tyczy argumentu Rzeczypospolitej Polskiej, że po zawarciu ugody z Republiką Czeską postanowienie z dnia 21 maja 2021 r. o zastosowaniu głównych środków tymczasowych stało się bezprzedmiotowe, a zatem nie było już potrzeby zapewniania jego skuteczności w drodze okresowej kary pieniężnej, oraz że postanowienie z dnia 20 września 2021 r. o nałożeniu owej kary również stało się w związku z tym bezprzedmiotowe, wystarczy stwierdzić, iż jak wynika z wcześniejszych rozważań, skutki akcesoryjnego środka tymczasowego można znieść jedynie w odniesieniu do przyszłości i nie można ich uchylić ani zmienić z mocą wsteczną.
- 63 Należy dodać, iż Trybunał orzekł również, że nałożenie przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych kary pieniężnej – w celu zapewnienia przestrzegania środków tymczasowych – w żadnym wypadku nie przesądza o treści przyszłego orzeczenia co do

istoty, a zatem środek akcesoryjny przewidujący nałożenie kary pieniężnej w wypadku nieprzestrzegania przez państwo członkowskie zarządzonych wobec niego środków tymczasowych jest objęty zakresem stosowania art. 279 TFUE (zob. podobnie postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 107, 108).

- 64 Wbrew temu, co twierdzi Rzeczpospolita Polska, utrzymanie, pomimo zawarcia ugody, obowiązku zapłaty kwoty należnej z tytułu okresowej kary pieniężnej nałożonej w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r. nie jest sprzeczne z celem owej kary, a mianowicie z celem polegającym na zapewnieniu skutecznego stosowania prawa Unii. W niniejszej sprawie jest bowiem bezsporne, że aż do dnia zawarcia ugody Rzeczpospolita Polska nie zastosowała się ani do głównych środków tymczasowych zarządzonych w postanowieniu z dnia 21 maja 2021 r., ani do akcesoryjnego środka tymczasowego zarządzanego w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r., a zatem cel ten nie został osiągnięty.
- 65 Co się tyczy argumentu Rzeczypospolitej Polskiej, że podejście przyjęte przez Sąd w pkt 47 i 48 zaskarżonego wyroku sprowadza się do nadania okresowej karze pieniężnej charakteru sankcji, podczas gdy zgodnie z art. 279 TFUE sędzia orzekający w przedmiocie środków tymczasowych nie jest uprawniony do nakładania sankcji, należy przypomnieć, że Trybunał orzekł już, iż kary pieniężnej nałożonej w celu zagwarantowania skuteczności nakazu skierowanego do strony na podstawie art. 279 TFUE nie można uznać za sankcję (postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 102).
- 66 Ponieważ kara pieniężna nałożona przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych w celu zagwarantowania skutecznego stosowania postanowienia o zastosowaniu głównych środków tymczasowych wzmacnia skuteczność tych środków poprzez nakłanianie danego państwa członkowskiego do zaprzestania niewywiązywania się z obowiązków ciążących na nim na mocy owego postanowienia, owa okresowa kara pieniężna gwarantuje, począwszy od chwili jej orzeczenia, pełną skuteczność ostatecznego orzeczenia, które ma zostać wydane, a także skuteczne stosowanie prawa Unii, które to stosowanie jest nierozdzielnie związane z zapisaną w art. 2 TUE wartością, na której opiera się Unia, jaką jest państwo prawne, i mieści się zatem bezsprzecznie w ramach celu art. 279 TFUE [zob. podobnie: postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 105; wyrok z dnia 18 grudnia 2025 r., Komisja/Polska (Kontrola ultra vires orzecznictwa Trybunału – Pierwszeństwo prawa Unii), C-448/23, EU:C:2025:975, pkt 130]. Taka okresowa kara pieniężna ma zatem charakter prewencyjny, a nie – represyjny.
- 67 Sama okoliczność, że – jak w niniejszej sprawie – dane państwo członkowskie nie zastosowało się przed zakończeniem postępowania w sprawie co do istoty ani do postanowienia o zastosowaniu głównych środków tymczasowych, ani do postanowienia o zastosowaniu akcesoryjnego środka tymczasowego, a mianowicie zapłaty okresowej kary pieniężnej, nie może zmienić prewencyjnego charakteru okresowej kary pieniężnej nałożonej przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych na podstawie art. 279 TFUE. Jakakolwiek inna wykładnia podważałaby bowiem skuteczność (effet utile) takiego akcesoryjnego środka tymczasowego, gdyż umożliwiałaby stronie zobowiązanej powołać się na jej własną bezczynność w celu zakwestionowania zgodności z prawem zarządzanego środka.
- 68 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, iż gdy Sąd w pkt 47 zaskarżonego wyroku orzekł, że w niniejszej sprawie nałożona na podstawie art. 279 TFUE okresowa kara pieniężna miała na celu nie tylko zapewnienie skuteczności wyroku co do istoty, lecz również zapewnienie przestrzegania środków tymczasowych zarządzonych w postanowieniu z dnia 21 maja 2021 r.

oraz zniechęcenie Rzeczypospolitej Polskiej do opóźniania dostosowania jej zachowania do tego postanowienia, a w pkt 48 tegoż wyroku – że argumentacji Rzeczypospolitej Polskiej nie można uwzględnić, ponieważ pozbawiałaby ona istoty mechanizm nakładanej na podstawie art. 279 TFUE okresowej kary pieniężnej, przyjął on wykładnię owego artykułu zgodną z orzecznictwem Trybunału i w żaden sposób nie naruszył prawa.

- 69 Co się tyczy argumentu Rzeczypospolitej Polskiej, że Sąd przyjął wykładnię art. 279 TFUE, która uniemożliwia przywrócenie stronie pozwanej jej praw majątkowych po zakończeniu postępowania co do istoty, bezsporne jest, że po wykreśleniu – w wyniku zawarcia ugody między Republiką Czeską a Rzeczpospolitą Polską – sprawy w postępowaniu co do istoty, ta ostatnia nie mogła uzyskać korzystnego rozstrzygnięcia sprawy w ramach owego postępowania.
- 70 Co się tyczy, w ostatniej kolejności, argumentu Rzeczypospolitej Polskiej, iż cel polegający na zapewnieniu skutecznego stosowania prawa Unii mógłby być skutecznie realizowany w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczynanego na podstawie art. 258 TFUE oraz egzekwowany za pomocą sankcji przewidzianych w art. 260 ust. 2 TFUE, należy przypomnieć, że Trybunał orzekł, iż taka interpretacja systemu środków zaskarżenia w prawie Unii w ogólności i postępowania w przedmiocie środka tymczasowego w szczególności byłaby sprzeczna z celem tego postępowania, jakim jest zapewnienie przestrzegania przez dane państwo członkowskie zarządzonych wobec niego środków tymczasowych oraz zapewnienie skutecznego stosowania prawa Unii, które to stosowanie jest nierozzerwalnie związane z zapisaną w art. 2 TUE wartością, na której opiera się Unia, jaką jest państwo prawne (zob. podobnie postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, pkt 102).
- 71 Wobec tego Sąd w żaden sposób nie naruszył prawa, gdy przyjął wykładnię art. 279 TFUE, która jest zgodna z orzecznictwem Trybunału, i orzekł w pkt 32, 42 i 48 zaskarżonego wyroku, że przyjęcie stanowiska proponowanego przez Rzeczpospolitą Polską, zgodnie z którym w niniejszej sprawie wykreślenie sprawy w postępowaniu co do istoty skutkowało wygaśnięciem ciężącego na owym państwie członkowskim obowiązku zapłaty kwoty należnej z tytułu okresowej kary pieniężnej nałożonej w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r., sprowadzałoby się do odejścia od celu owej okresowej kary pieniężnej polegającego na zapewnieniu skutecznego stosowania prawa Unii, które to stosowanie jest nierozzerwalnie związane z zapisaną w art. 2 TUE wartością, jaką jest państwo prawne.
- 72 Części od pierwszej do trzeciej zarzutu pierwszego należy zatem oddalić jako bezzasadne.

W przedmiocie części czwartej zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 73 W części czwartej zarzutu pierwszego, skierowanej przeciwko pkt 40 i 42 zaskarżonego wyroku, Rzeczpospolita Polska zarzuca Sądowi, iż ten dokonał błędnej wykładni postanowienia z dnia 19 maja 2022 r., gdy stwierdził na jego podstawie, że wykreślenie sprawy w postępowaniu co do istoty nie skutkuje wygaśnięciem nałożonego na to państwo obowiązku zapłaty kwoty należnej z tytułu okresowej kary pieniężnej. Postanowienie z dnia 19 maja 2022 r. nie dotyczyło bowiem jej zdaniem skutków wstecznych wygaśnięcia środków tymczasowych i nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia kwestii skutków, jakie wykreślenie sprawy co do istoty w postępowaniu w sprawie C-121/21 wywoływało wobec nałożonego na Rzeczpospolitą Polską obowiązku zapłaty kwoty

należnej z tytułu okresowej kary pieniężnej w odniesieniu do okresu poprzedzającego datę wykreślenia owej sprawy z rejestru Trybunału. To państwo członkowskie uważa zatem, że Sąd nie miał podstaw, aby wyciągnąć z postanowienia z dnia 19 maja 2022 r. jakiegokolwiek wnioski pozwalające na dokonanie oceny tej kwestii.

74 Komisja twierdzi, że należy oddalić tę część zarzutu pierwszego.

– *Ocena Trybunału*

- 75 Co się tyczy części czwartej zarzutu pierwszego, należy wskazać, że jak słusznie zauważyła Rzeczpospolita Polska, w pkt 40 zaskarżonego wyroku Sąd wyraźnie odniósł się do pkt 26 postanowienia z dnia 19 maja 2022 r. i wywiódł z niego, iż okresowa kara pieniężna zasądzona w postanowieniu z dnia 20 września 2021 r. „przestała wywoływać skutki począwszy od dnia 4 lutego 2022 r.”. Jednak w tym samym pkt 40 wspomnianego wyroku Sąd stwierdził również, po pierwsze, że postanowienie z dnia 4 lutego 2022 r. nie wspomina ani o środkach tymczasowych zarządzonych w postanowieniu z dnia 21 maja 2021 r., ani o okresowej karze pieniężnej nałożonej na podstawie art. 279 TFUE, a po drugie, że wniosek Rzeczypospolitej Polskiej o uchylenie postanowienia z dnia 20 września 2021 r. został oddalony w postanowieniu z dnia 19 maja 2022 r.
- 76 Jak wynika z użycia na początku pkt 41 zaskarżonego wyroku wyrażenia „w związku z tym”, to na podstawie trzech stwierdzeń zawartych w pkt 40 owego wyroku i przypominanych w poprzednim punkcie niniejszego wyroku Sąd orzekł, że „okresowa kara pieniężna faktycznie była naliczana w okresie trwającym od dnia doręczenia postanowienia z dnia 20 września 2021 r. [...] do dnia wykreślenia sprawy C-121/21 z rejestru”.
- 77 Ponieważ jednak pkt 41 zaskarżonego wyroku, a wobec tego pośrednia ocena w nim zawarta, nie są przez Rzeczpospolitą Polską kwestionowane, należy uznać, że stwierdzenia zawarte w pkt 40 i 41 owego wyroku są wystarczające, aby uzasadnić ocenę wyrażoną przez Sąd w pkt 42 rzeczonego wyroku, zgodnie z którą wykreślenie sprawy w postępowaniu co do istoty nie skutkowało wygaśnięciem ciążącego na tym państwie członkowskim obowiązku zapłaty kwoty należnej z tytułu przedmiotowej okresowej kary pieniężnej, gdyż ocena ta jedynie w części opierała się na pkt 26 postanowienia z dnia 19 maja 2022 r., który w pkt 40 zaskarżonego wyroku Sąd jedynie dosłownie przytoczył.
- 78 W świetle powyższych rozważań należy orzec, że argumentacja przywołana przez Rzeczpospolitą Polską na poparcie części czwartej zarzutu pierwszego opiera się na błędnym rozumieniu pkt 40 i 42 zaskarżonego wyroku.
- 79 Wobec tego należy oddalić część czwartą zarzutu pierwszego jako bezzasadną.
- 80 W świetle powyższych rozważań zarzut pierwszy należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia art. 36 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Argumentacja stron

- 81 W zarzucie drugim, skierowanym zasadniczo przeciwko pkt 46 zaskarżonego wyroku, Rzeczpospolita Polska zarzuca Sądowi naruszenie obowiązku uzasadnienia poprzez nienależyte wyjaśnienie powodów, dla których nie uwzględnił on argumentu, iż krajowe przepisy proceduralne przewidujące, że środki zabezpieczające orzeczone w oczekiwaniu na wydanie ostatecznego orzeczenia przestają z mocą wsteczną wywoływać skutki, w sytuacji gdy postępowanie co do istoty stanie się bezprzedmiotowe, stanowią część wspólnych dla państw członkowskich tradycji konstytucyjnych i mogą, jako takie, stanowić część porządku prawnego Unii jako źródło prawa.
- 82 Po odrzuceniu bowiem, w pkt 45 zaskarżonego wyroku, argumentacji Rzeczypospolitej Polskiej ze względu na to, że zgodność spornych decyzji z prawem należy badać wyłącznie w świetle przepisów prawa Unii, Sąd – w celu odrzucenia argumentu, że można uznać, iż przepisy krajowe przywołane przez owo państwo członkowskie stanowią część porządku prawnego Unii jako źródło prawa w rozumieniu art. 6 ust. 3 TUE – wyraził w pkt 46 tego wyroku zwykle stanowisko, bez wskazania postanowienia traktatów lub ogólnej zasady prawa Unii stojących na przeszkodzie takiej kwalifikacji. Zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej stanowisko to nie pozwala jej na poznanie podstaw, na których Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie.
- 83 Komisja uważa, że zarzut ten należy oddalić.

Ocena Trybunału

- 84 Drugi z podniesionych zarzutów dotyczy braku uzasadnienia pkt 46 zaskarżonego wyroku.
- 85 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału uzasadnienie wyroku powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie Sądu, pozwalając zainteresowanym na poznanie powodów wydanego orzeczenia, a Trybunałowi na dokonanie jego kontroli sądowej (wyrok z dnia 23 stycznia 2025 r., Parlament/Axa Assurances Luxembourg i in., C-766/21 P, EU:C:2025:31, pkt 80 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 86 W pkt 46 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, iż „przy założeniu, że w niektórych krajowych systemach prawnych środki zabezpieczające orzeczone w oczekiwaniu na wydanie ostatecznego orzeczenia przestają z mocą wsteczną wywoływać skutki, w sytuacji gdy postępowanie [co do istoty] stanie się bezprzedmiotowe, stwierdzenie to nie jest wystarczające do wykazania, że te przepisy proceduralne stanowią część wspólnych dla państw członkowskich tradycji konstytucyjnych i mogą w związku z tym stanowić część porządku prawnego Unii Europejskiej jako źródło prawa”.
- 87 Otóż z uzasadnienia tego wynika jednoznacznie, że Sąd stwierdził, zgodnie z wymogami dowodowymi, iż nie można uznać, że przepisy proceduralne przywołane przez Rzeczpospolitą Polską na poparcie przedstawionej przez nią argumentacji stanowią część wspólnych dla państw członkowskich tradycji konstytucyjnych. Z powyższego wynika, że nie można zarzucić braku uzasadnienia lub niewystarczającego uzasadnienia w odniesieniu do pkt 46 zaskarżonego wyroku.

- 88 Wobec powyższego zarzut drugi należy oddalić jako bezzasadny.
- 89 W związku z tym odwołanie należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 90 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.
- 91 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 92 Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Rzeczypospolitej Polskiej kosztami postępowania, a ta przegrała sprawę, należy obciążyć to państwo członkowskie, poza jego własnymi kosztami, także kosztami poniesionymi przez Komisję.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Rzeczpospolita Polska pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję Europejską.

Biltgen

Ziemele

Kumin

Gervasoni

Bošnjak

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 22 stycznia 2026 r.

Sekretarz

A. Calot Escobar

Prezes izby

F. Biltgen